

מד טמפרטורה (חום) של מנגל - חלק ב

אשכול _ מתוך _ אשכולות

יחידה מדעים

כיתה מומלצת ח / ט

משך הזמן המומלץ 30-45 דקות

נושאים/מושגים חוץ מתמטיים הנלמדים באשכול (הקשר) המרה של יחידות מדידה של טמפרטורה (צלזיוס, פרנהייט) - פיזיקה

ידע מתמטי ומיומנויות מתמטיים נדרשים

מטרת האשכול

- הכרה של יחידות שונות למדידת טמפרטורה.
- פיתוח ההבנה שישנם מדי טמפרטורה שונים המותאמים לצרכים שונים וברמת דיוק שונה (מד טמפרטורה של מנגל, מד טמפרטורה למדידת טמפרטורה של בני אדם).
- פיתוח הידע של הקשר הלינארי הקיים בין מעלות צלזיוס למעלות פרנהייט ופיתוח המיומנות של המרת מעלות צלזיוס לפרנהייט ולהפך.
- פיתוח הידע מה זו שגיאה יחסית וכיצד ניתן לחשב אותה.

ידע מתמטי ומיומנויות מתמטיים (חדשים)

מושגים	נושאים	מושגים	מיומנויות
נוסחה	ייצוג תופעות באמצעות פונקציה קווית	הצבה	הצבה
יחס	אחז	הבנת הסבר מילולי למושג "שגיאה יחסית".	הבנת הסבר מילולי למושג "שגיאה יחסית".
שגיאה יחסית	אחז	חישוב שגיאה יחסית.	חישוב שגיאה יחסית.
טמפרטורה	בעיות אורייניות מתוך מציאות הקרובה לתלמידים	מפתחות	פתרון בעיות המשלבות בין הבנת טקסט מילולי והצגת נתונים, הלקוחים מתוך המציאות, לביצוע החישובים, המתאימים לפתרון הבעיות.
מעלות צלזיוס	מעלות פרנהייט	אחז	קריאת נתונים מתוך תמונה של מד טמפרטורה של מנגל
מעלות פרנהייט	אחז	יחס	המושג: שגיאה יחסית

מבנה האשכול

	בעיית מטרה 1	
	1.1.1	בעיות מדרגה 1
	1.2.2, 1.2.1	בעיית מדרגה 2

מטרות המדרגות

מטרת המדרגות לבעיית מטרה 1

מטרת מדרגה 1

1.1.1 בעיה

- עזרה במעבר מהסבר מילולי לחישוב של שגיאה יחסית, בהמרה מצלזיוס לפרנהייט, על פי מד הטמפרטורה של המנגל.
- תרגול בחישוב השגיאה היחסית על פי ההסבר הנתון.

מטרת מדרגה 2

1.2.1 בעיה

- עזרה במעבר מהסבר מילולי לחישוב של השגיאה היחסית בהמרה, מצלזיוס לפרנהייט, על פי מד הטמפרטורה של המנגל (טבלה מפורטת יותר מאשר במדרגה 1).
- תרגול בחישוב השגיאה היחסית על פי ההסבר הנתון.

1.2.2 בעיה

- אפשרות לבדיקת התשובות בעזרת הגרף הנתון של שגיאה יחסית.
- הגרף הנתון יכול לעזור להסיק מסקנות לגבי השגיאה היחסית, בהמרה מצלזיוס לפרנהייט, לפי מד הטמפרטורה של המנגל הנתון בשאלה.

מערך דידקטי מומלץ:

- בפתחת השיעור – שאלת שאלות לגבי אשכול א. כמו:
 - באילו סולמות למדנו שניתן למדוד טמפרטורה?
 - כיצד ממירים טמפרטורה ממעלות צלזיוס למעלות פרנהייט?
 - מהו מד טמפרטורה מנגל?
 - מה ראינו לגבי מד טמפרטורה מנגל שהוצג באשכול-חלק א?
- ארגון הכיתה: למידה בזוגות
- ציוד נחוץ: מחשבון, מחשב כדי שניתן יהיה להפעיל את הישומונים (לא הכרחי).
- ניהול השיעור: המורה יאפשר לתלמידים לענות על השאלות שבאשכול באופן עצמאי, כשבאפשרותם להיעזר במדרגות ובישומונים. המורה יעודד תלמידים שמתקשים להיעזר במדרגות, וידריך את התלמידים במקרה שישנן אי הבנות.
- המורה יבקש, מתלמידים שסיימו לענות על השאלות באשכול, להציע שאלה נוספת הקשורה לאשכול ולפתור אותה.
- דיון בכיתה: ניתן לקיים דיון קצר בכיתה לאחר המענה על בעיית מטרה 2 מאשכול א, ולאחר שתלמידים ענו על כל הבעיות באשכול. בדיונים אלו התלמידים יציגו ויסבירו את תשובותיהם. רצוי לאפשר להם להציג דרכים שונות לפתרון.
- לסיכום הדיון התלמידים יציגו את השאלות הנוספות שחשבו עליהן ואת הפתרונות לשאלות.

הצעות לפתרונות:

פתרון בעיית מטרה 1

- שגיאה יחסית: $\frac{100-104}{104} \cdot 100 = -3.846\%$
- שגיאה יחסית: $\frac{600-599}{599} \cdot 100 = 0.167\%$
- מסקנות אפשריות:
 - השגיאה היחסית אינה קבועה.
 - השגיאה היחסית יכולה להיות שלילית ויכולה להיות חיובית.
 - יתכן שהשגיאה היחסית תהיה אפס: $1.8x + 32 = \frac{20}{11}x + 27 \frac{3}{11}$
 - עבור 260°C השגיאה היחסית היא אפס.
 - (למתקדמים) אפשר להגיע לביטוי של השגיאה היחסית:

$$\frac{\frac{20}{11}x + 27 \frac{3}{11} - 1.8x - 32}{1.8x + 32} \cdot 100$$

ואפשר להמשיך ולשאול עבור כמה מעלות צלזיוס לא נוכל לחשב את השגיאה היחסית.

פתרון מדרגה 1 לבעיית מטרה 1

1.1.1 בעיה

שגיאה יחסית באחוזים	מעלות פרנהייט לפי ההגדרה באינטרנט (גודל אמיתי)	מעלות פרנהייט לפי מד הטמפרטורה של המנגל (גודל מקורב)	מעלות צלזיוס
$\frac{200 - 203}{203} \cdot 100 = -1.478\%$	203°F	200°F	95°C
$\frac{700 - 698}{698} \cdot 100 = 0.287\%$	698°F	700°F	370°C

פתרון מדרגה 2

1.2.1 בעיה

מעלות צלזיוס	מעלות פרנהייט לפי מד הטמפרטורה של המנגל (גודל מקורב)	מעלות פרנהייט לפי ההגדרה של ההמרה באינטרנט (גודל אמיתי)	היחס בין ההפרש שבין הגודל המקורב והגודל האמיתי, לבין הגודל האמיתי	שגיאה יחסית באחוזים
95°C	200°F	203°F	$\frac{200 - 203}{203}$	$\frac{200 - 203}{203} \cdot 100 = -1.478\%$
370°C	700°F	698°F	$\frac{700 - 698}{698}$	$\frac{700 - 698}{698} \cdot 100 = 0.287\%$

1.2.2 בעיה

מהגרף ניתן לראות כי שבערך עבור 260°C השגיאה היחסית שווה לאפס.